

27.6.2025

Elinvoimalautakunta
Kemijärven kaupunki
PL 5, Hallituskatu 4
98101 Kemijärvi

Kaavoitusaloite

Hakija

PVO-Vesivoima Oy on Pohjolan Voima Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö, joka tuottaa sähköä vesivoimalla. Yhtiöllä on kahdeksan omaa ja neljä osakkuusvoimalaitosta li-, Kemi-, Kokemäen- ja Tengeliönjoella. Laitokset on rakennettu tai laajennettu vuosina 1949–1997 ja 2016, ja niitä peruskunnostetaan ja kehitetään jatkuvasti. PVO-Vesivoiman Oy:n sähköntuotanto on keskimäärin 1,8 terawattituntia vuodessa.

Pohjolan Voima on suomalainen energiakonserni, joka on perustettu vuonna 1943. Pohjolan Voima on yksi Suomen suurimmista energiantuottajista – osuus maan sähköntuotannosta on noin 20 %. Konsernin sähköntuotannosta 99 % on hiilidioksidineutraalia. Pohjolan Voima tuottaa sähköä ja lämpöä omakustannushintaan osakkaidensa, kotimaisten teollisuus- ja energiayhtiöiden tarpeisiin toimitusvarmalla, säätökykyisellä vesi-, lämpö- ja ydinvoimalla.

Kaavoitusaloite

PVO-Vesivoima Oy:n (jäljempänä Hakija) tavoitteena on tutkia, voidaanko Kemijärven Askanselän ja Askanaavan väliselle alueelle sijoittaa pumppuvoimalaitos, jonka energiavarasto sijoittuisi nykyisen Askanaavan alueelle ja olisi sieltä maanalaisen tunnelirakenteen kautta yhteydessä Kemijärven Askanselälle. Hakija tekee Kemijärven kaupungille tällä hakemuksella kaavoitusaloitteen osayleiskaavan ja asemakaavan laatimisesta. Kaavoitettavan alueen pinta-ala olisi noin 503 hehtaaria. Hakija on tunnistanut alueen soveltuvan pumppuvoimalan toteuttamiseen.

Hakija esittää Kemijärven kaupungille uuden osayleiskaavan sekä asemakaavan laatimista, sekä Vietteri-Lehtola-Askanperä-Käsmänperä rantaosayleiskaavan muutoksen käynnistämistä liitekartan 1 mukaiselle alueelle. Kaavoitettavien

PVO-VESIVOIMA OY
Voimatie 23
91100 li
puhelin 010 478 5000
etunimi.sukunimi@pvo.fi

Y-tunnus 0904130-0
Kotipaikka Helsinki
www.pohjolanvoima.fi

27.6.2025

alueiden rajausta voi tarkentua suunnittelun edetessä. Aloite koskee liitteen 2 mukaisia kiinteistöjä.

Hakija sitoutuu vastaamaan kustannuksista yleis- ja asemakaavoituksen osalta Kemijärven kaupungin nimeämälle palveluntarjoajalle, joka laatii yleis- ja asemakaava-aineiston. Hakija korvaa myös Kemijärven kaupungille kaavoituksesta aiheutuvat kustannukset. Hakija sitoutuu lisäksi suorittamaan kustannuksellaan kaavoituksen edellyttämät luonto- ja muut selvitykset. Hakija ehdottaa, että kaavojen laatijana toimii Sweco Finland Oy. Hakijan tavoitteena on solmia em. asioista kaavoitussopimus Kemijärven kaupungin kanssa. Hakija esittää myös liitteen mukaisen kaava-alueen määrittämistä AKL 38 § mukaiseen rakennuskieltoon kaavoituksen ajaksi.

Hankekokonaisuus

Hakija suunnittelee kaava-alueelle suurimmillaan noin 500 megawatin (MW) pumppuvoimalaitosta. Pumppuvoimalaitoksen energiavarastona toimisi Askanaavalle padottava vesiallas, jonka pinta-ala olisi suurimmillaan noin 300 hehtaaria. Ala-altaana toimisi Kemijärvi. Varsinaiselle pumppuvoimalaitokselle louhittaisiin tila Mömmövaaran sisälle.

Pumppuvoimalaitoksen tehtävänä on tasata ja varmistaa sähkön tuotantoa. Kun sähköä on tarjolla paljon, vettä pumpattaisiin Kemijärvestä ylempänä sijaitsevaan energian varastointialtaaseen. Kun sähköä on pulaa, vesi laskettaisiin varastointialtaasta noin neljän kilometrin pituista tunnelia pitkin turbiinin läpi takaisin Kemijärveen. Pumppuvoimalaitos mahdollistaisi sähkön varastoinnin jopa viikon ajaksi.

Kaava-alueet ovat yksityisessä sekä valtion omistuksessa, ja hakija on tehnyt maanomistajien kanssa maanvuokrasopimuksia. Kaava-alueelle sijoittuu eri ikäistä talousmetsää ja Peräposion maantie. Kaava-alue käsittää voimalan tuotanto- ja allasalueen. Sähkönsiirtoreitin sijoittumista ei tutkita kaavoituksella. Hankkeen verkkoliityntä on suunniteltu Pirttikosken sähköasemalle. Tarkoituksena olisi rakentaa 36 kilometriä voimajohtoa (400 kV), josta uutta voimajohtokäytävää olisi noin 3 kilometriä ja muutoin voimajohto sijoittuisi olemassa olevan Pirttikoski-Jumisko 110 kV voimajohdon rinnalle.

Kaavatilanne ja nykyinen maankäyttö

Kaava-alue sijoittuu Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan alueelle. Maakuntakaava on hyväksytty 16.5.2022 ja kuulutettu voimaan 21.9.2022. Kaavasta

PVO-VESIVOIMA OY

Voimatie 23
91100 Ii
puhelin 010 478 5000
etunimi.sukunimi@pvo.fi

Y-tunnus 0904130-0
Kotipaikka Helsinki
www.pohjolanvoima.fi

27.6.2025

valitettiin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus päätti 3.12.2024 kumota maakunta-valtuuston kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen seuraavilta osin: tuulivoimaloiden alueet tv 2307 ja tv 2316, tuulivoimapotentialialinen alue tv1 2396, kaisvosalue EK 1914, sekä Kalliosalmen ja Kemijärven välille merkitty ohjeellinen/vaihtoehtoinen valtatielinjaus. Hallinto-oikeuden päätöksestä on valitettu korkeimpaan oikeuteen. Valituksen alaiset osat eivät kohdennu kaavoitettaville alueille.

Maakuntakaavassa kaava-alueelle osoitetut kaavamerkinnot:

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.

MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijänä.

VOIMAJOHTO, YHTEYSTARVE

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen luonto-, maisema ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia. Linjauksen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Toiminta tulee suunnitella siten, että rakentamisella ei vaaranneta alueen pohjavesiä.

Kaava-alueelle on osoitettu myös merkinnot SEUTUTIE ja VOIMAJOHTO.

Lisäksi maakuntakaavan yleisissä määräyksissä mainitaan mm. poronhoidosta.

Kuntakaavoista kaava-alueella on voimassa Vietteri-Lehtola-Askanperä-Käsmänpää rantaosayleiskaava. Rantaosayleiskaavassa kaavoitettavalle alueelle on

PVO-VESIVOIMA OY

Voimatie 23
91100 Ii
puhelin 010 478 5000
etunimi.sukunimi@pvo.fi

Y-tunnus 0904130-0
Kotipaikka Helsinki
www.pohjolanvoima.fi

27.6.2025

osoitettu seuraavat kaavamerkinnot: vesialue, maa- ja metsätalousvaltainen alue sekä loma-asuntoalue, suluissa rakennuspaikkojen enimmäismäärä merkinnot.

Kaavoitettavalla alueella ei ole voimassa ranta-asemakaavoja tai asemakaavoja.

Kaava-alueelle sijoittuu yksi lomarakennus. Rantaosayleiskaavan lomarakennuspaikka on rakentamaton. Suunnittelualueen läpi kulkee Peräposion maantie. Lähin kylä on Lehtola, jonne matkaa kaava-alueelta on noin 2 kilometriä.

Ympäristövaikutusten arviointi

Hankkeen tarkempi suunnittelu ja aluekehittäminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). YVA-menettely on hankkeen osalta käynnistynyt ja edennyt YVA-ohjelmavaiheeseen. Hakijan tavoitteena on YVA-menettelyn avulla selvittää hankkeen ympäristövaikutukset. Vaikutusten arviointia varten alueelle tehdään kattavat selvitykset. YVA-menettelyn selvityksiä ja vaikutusten arviointia on tarkoitus hyödyntää kaavoja laadittaessa. YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toimii Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Aikatauluesitys

Aikatauluehdotus kaavaprosessille on esitetty taulukossa 1. Kaavoitusprosessi pyritään yhdistämään YVA-menettelyn kanssa siten, että prosessit olisivat sidosryhmille selkeät ja mahdollisimman sujuvat. Nähtäville asettamiset ja esittelytilaisuudet olisi tarkoitus järjestää saman aikaisesti.

Taulukko 1: Kaavoituksen alustava aikataulu. Kaava-asiakirjojen hyväksyminen eri vaiheissa kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Vuosi	2025												2026												2027												
Kuukausi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
KAARVOITUS (asemakaava & osayleiskaavoitus)																																					
Kaavoitusaloitteet hyväksymismenettely																																					
OAS (vireilletulovaihe)																																					
Viranomaisneuvottelu																																					
OAS:t nähtäville																																					
Yleisötilaisuus																																					
LUONNOS (valmisteluvaihe)																																					
Kaavaluonnokset nähtäville																																					
Yleisötilaisuus																																					
EHDOTUS (ehdotusvaihe)																																					
Kaavaehdotukset nähtäville																																					
HYVÄKSYMINEN (hyväksymiskäsittely)																																					
Valtuuston päätös OYK:n hyväksymisestä																																					
Oy:n kuultuslainvoima																																					
Valtuuston päätös AK:n hyväksymisestä																																					
AK lainvoima																																					

27.6.2025

PVO-Vesivoima Oy:n puolesta,

Markus Pyykönen

Hankkeen projektipäällikkö, Pohjolan Voima Oyj

PL 40, Mikonkatu 7 A5 00101 Helsinki

puh. 040 840 2428

markus.pyykonen@pvo.fi